

Budgetunderlag 2026-2028

Försvarshögskolan

Datum 2025-02-21

2 (21)
Dnr: FHS Ö 123/2025

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Utbildning och forskning för det civila försvaret	7
1.1 Äskande	8
2 Utbildning och forskning inom officersprofessionen	9
2.1 Kompetensförsörjning av officerare.....	9
2.2 Professionsnära forskning och kompetensförsörjning av disputerade officerare	10
2.3 Nato-relaterade kostnader och PFF.....	10
2.4 Äskande för anslag 1:7.....	11
2.5 Antagning av kadetter på Officersprogrammet.....	11
2.6 Förutsättningar för Delegationen för militärhistorisk forskning.....	12
3 Campus totalförsvaret	13
4 Ekonomiska bedömningar	14
4.1 Försvarshögskolans ekonomiska utveckling (tabell 1-3).....	14
4.2 Investeringar och räntekontokredit (tabell 4)	16
4.3 Lokalförsörjning (tabell 5)	17
4.4 Avgiftsbelagd verksamhet (tabell 6)	17
5 Tabeller	18
5.1 Tabell 1: Total budget.....	18
5.2 Tabell 2: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	19
5.3 Tabell 3: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	20
5.4 Tabell 4: Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit.....	20
5.5 Tabell 5: Lokalförsörjning	21
5.6 Tabell 6: Avgifter	21

Datum 2025-02-21

4 (21)

Dnr: FHS Ö 123/2025

Sammanfattning

När Försvarshögskolan blickar in i 2025 framträder en allt allvarligare säkerhetspolitisk kontext, parallellt med en snabb teknologisk utveckling som båda får direkt påverkan på vårt samhälle och högre utbildning. En stark tillväxt inom försvarssektorn under överskådlig tid gör att behoven av experter och ledare med kompetens inom försvar, krishantering och säkerhet växer. Regeringsbeslutet *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret* slår fast att "Kunskapen och förståelsen om totalförsvarets behov behöver fördjupas hos alla aktörer".¹ Försvarshögskolan står redo att anta en ny och större roll för kompetensförsörjning och kunskapsutveckling av Sveriges totalförsvaret – både självständigt och i samarbete med andra genom bland annat Campus Totalförsvaret.

Lärosätet måste dock växa för att reducera gapet mellan samhällets förväntningar och högskolans förutsättningar. Detta innebär egentligen en helt ny idé om Försvarshögskolans storlek och bidrag inom universitets- och högskolesystemet såväl som inom totalförsvaret. Tillväxten måste också ske med en rimlig balans mellan uppdragsverksamhet och anslagsfinansierad verksamhet, samt mellan forskning och utbildning.

Budgetunderlaget för 2026 - 2028 ska läsas med denna förändrade roll och storlek för ögonen - något som också förklarar att underlaget innehåller äskanden om ökade anslag i princip i alla rör. Tillväxten på bredden är av stor vikt, men underlaget innehåller ändå prioriteringar i det fall en mer områdesbaserad sekventiell tillväxt skulle krävas.

Den övergripande prioriteringen är förstärkta anslag för att öka utbildningsvolymen först och främst av officerare på anslag 1:7, men också av studenter inriktade för civilt försvar på anslag 2:61. En omfördelning av utbildningsanslaget till Försvarshögskolans fördel är väl motiverat av både söktrycks-, arbetsmarknads-, och nationella säkerhetsskäl. Detta skulle också innebära en starkare anslagsbas för att kunna utöka uppdragsutbildningen ytterligare. Detta har efterfrågats av flera utredare. Kompetens inom totalförsvaret är att betrakta som ett bristyrke, vilket kan få allvarliga konsekvenser för Sveriges säkerhet.

Av budgetpropositionen för 2025 framgår att Försvarshögskolan tilldelats medel för ökningen av årliga antagna kadetter till 300, dock inte till äskad nivå. Utöver tidigare beslutad nivåhöjning för 2026 - 2027 äskar Försvarshögskolan för ökat anslag för 2028, som är det år då den nya planeringsnivån med årlig antagning om 300 kadetter får full effekt i utbildningssystemet. Högskolan äskar även anslagsmedel för fortsatta ökade kostnader form av säkerhetsanpassningar relaterat till Nato samt för stöd till Ukraina genom PFF och arbete i konsortiet. Slutligen äskar Försvarshögskolan ytterligare 8 miljoner i forskningsmedel till Campus totalförsvaret då antalet forskningsområden och koordinerande nodlärosäten i samarbetet överstigit de initiala förväntningarna.

¹ Fö (2024/02054) I:15, 2024-12-19

Försvarshögskolan framför därmed sammanfattningsvis följande äskanden:

Förslag till nya anslag i 2025 års prisnivå (exkl PLO)	2026	2027	2028
Anslag 2:61 - Utökad utbildning civilt försvar/LLL	53 996	64 057	74 057
Anslag 2:62 - Utökad forskning och forskarutbildning	49 646	54 646	59 646
Anslag 1:7 - Officersprogrammet, förstärkt forskning och forskarutbildning, Nato och PFF	378 863	397 219	431 219
Sammanlagd anslagssumma till Campus totalförsvar	25 000	25 000	25 000

1 Utbildning och forskning för det civila försvaret

- verksamhet finansierad av anslag från Utbildningsdepartementet

I en allt mer osäker tid står Sveriges totalförsvaret inför en omfattande tillväxt och utveckling. Regeringsbeslutet *Inriktning för civilt försvar 2025 - 2030* anger att "Beredskapsmyndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap ska genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret"². Försvarshögskolan har en central roll för den kompetensutveckling av det civila försvarsområdet som är en förutsättning för den önskade utvecklingen.

Omvärldsläget har skapat en ökad efterfrågan på Försvarshögskolans forskning och utbildning. Högskolan behöver fortsätta att växa för att reducera gapet mellan samhällets förväntningar och högskolans förutsättningar. Kompetens inom totalförsvaret, till exempel säkerhetspolitik, säkerhetsskydd, ledning, krishantering, och övning, är att betrakta som ett bristyrke med allvarliga konsekvenser för Sveriges säkerhet. Efterfrågan tillsammans med det höga söktrycket på Försvarshögskolans utbildningar gör att en omfördelning av utbildningsanslaget är väl motiverat kopplat till en ny roll och storlek för Försvarshögskolan inom sektorn.

Försvarshögskolan har ett starkt fundament för ytterligare tillväxt med ett komplett akademiskt system och en god förmåga att rekrytera excellenta forskare och lärare. Försvarshögskolan kan med ökat anslag bidra till kompetensförsörjningen inom totalförsvaret och skapa ett mer motståndskraftigt samhälle genom att markant öka utbildningsvolymen inriktat mot bland annat livslångt lärande inom civilt försvar och samhällets krishantering.

Ett ökat anslag ska dels gå till tillväxt på de existerande utbildningarna på avancerad nivå, vilket också kommer att leda till större resurseffektivitet. Dels, och främst, ska de nya medlen gå till ett brett magister-/masterprogram inom civilt försvar och samhällets säkerhet, helt utvecklat för livslångt lärande på halvtid och distans för att möjliggöra professionell utveckling inom säkerhetssektorn. Programmet är redan utvecklat för start hösten 2025 och är därefter planerat att växa till ett fullt utvecklat tvärvetenskapligt program med inriktningar inom säkerhetsskydd och underrättelsetjänst, klimat och säkerhet, terror och radikaliserings, samhällssäkerhet, demokrati och tillit. I nuläget har dock inte Försvarshögskolan några medel att omfördela och därmed starta programmet med annat än som mycket begränsad uppdragsutbildning.

Flera utredare har efterfrågat utökad uppdragsutbildning vid Försvarshögskolan³. Lärosätet är också utpekat som lämplig plattform för den nationella stödfunktionen för ansvarsfull internationalisering⁴. Som centralnod i Campus totalförsvaret behöver Försvarshögskolan också ha en stark forskningsbas. En fortsatt tillväxt behöver dock

² Fö 2024/02054, II:4, 2024-12-19

³ Försvarsberedningens rapport Kraftsamling, Ds2023:34 samt Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor, Peter Edgardt, U2024/00153

⁴ Rapport 2024:4 (UHR, VR & Vinnova). Se inte minst SUHF:s remissvar.

ske balanserat mellan uppdragsintäkter och anslagsintäkter, då högskolan redan nu har en hög ekonomisk risk med mer än hälften av intäkterna från avgifter. För att möta behovet av uppdragsutbildningar behöver högskolan en förstärkt bas av lektorer som också behöver ha utrymme för forskning. Det behövs även en fortsatt förstärkning av forskarutbildningarna för den vetenskapliga kompetensförsörjningen inom Försvarshögskolans kompetensområden.

1.1 Äskande

Försvarshögskolan föreslår att:

- utbildningsanslaget 2:61 ökar stegvis med sammanlagt 30 mnkr enligt nedan, vilket innebär en förstärkning av högskolans utbildningar riktat mot civilt försvar motsvarande ca 500 platser till 2028
- forskningsanslaget 2:62 ökar stegvis med sammanlagt 20 mnkr till 2028 enligt nedan för att ge en bas i forskning för fortsatt tillväxt.

Ska dessa prioriteras för sekventiell tillväxt är den första prioriteringen ett ökat utbildningsanslag på 2:61. Det sammanlagda äskandet av anslag från utbildningsdepartementet är:

Anslag 2:61	2026	2027	2028
Beslutat anslag exkl. PLO	43 996	44 057	44 057
varav CTF	5 000	5 000	5 000
Förslag på ökning:	10 000	20 000	30 000
Förslag till ny anslagsnivå (inkl CTF)	53 996	64 057	74 057

Anslag 2:62	2026	2027	2028
Beslutat anslag exkl. PLO	44 646	44 646	44 646
Förslag på ökning:	5 000	10 000	15 000
Förslag till ny anslagsnivå	49 646	54 646	59 646

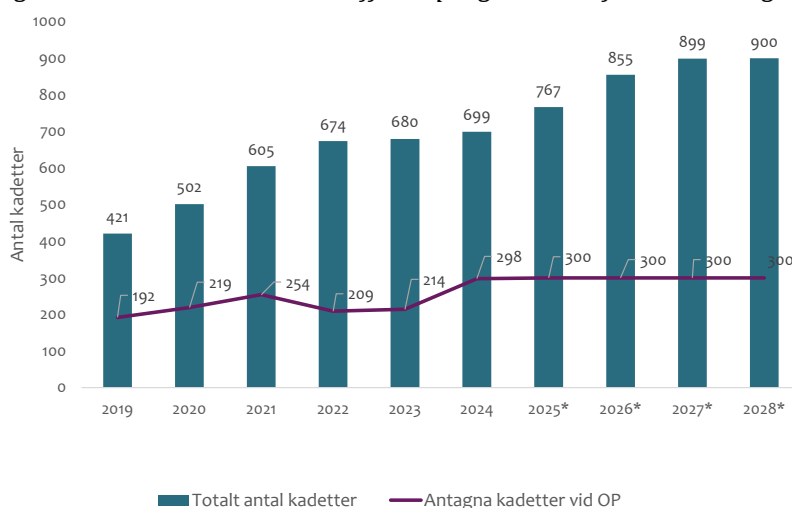
2 Utbildning och forskning inom officersprofessionen

- verksamhet finansierad av anslag från Försvarsdepartementet

2.1 Kompetensförsörjning av officerare

Försvarshögskolan är Sveriges enda lärosäte för att bedriva officersutbildningar och är därmed en förutsättning för Försvarsmaktens tillväxt. Från 2024 har Försvarshögskolan, i enlighet med överenskommelse med Försvarsmakten, en årlig antagning av minst 300 kadetter (exklusive Särskild officersutbildning, pilotutbildning med mera). Detta innebär en snabb tillväxt de senaste åren och därmed kontinuerligt ökade kostnader. Vid antagningen till hösten 2024 kunde Försvarshögskolan konstatera ett rekordhøgt ansökningsantal med 1317 personer som sökt till Officersprogrammet. Vid terminsstart hösten 2024 registrerades 298 kadetter, varav 29 procent kvinnor. Inför antagningen till 2025 har antalet sökande ökat till en ny rekordnivå om 1361 personer, vilket ger goda förutsättningar att nå upp till den planerade nivån om 300 antagna kadetter.

Diagram 1: Antal kadetter vid Officersprogrammet, från 2025 anges måltal

Det ökande kadettantalet leder till kostnadsökningar för genomförandet av Officersprogrammet, inte minst vad avser köpta tjänster från främst Försvarsmakten för den verksamhetsförlagda utbildningen och från Plikt och prövningsverket för antagning.

Det ökande antalet kadetter leder även till behov av fler undervisningslokaler vid Försvarshögskolan, då Militärhögskolan Karlbergs lokaler inte täcker behovet, vilket förväntas förvärras av en kommande renovering. Försvarshögskolan hyr därför utbildningslokaler av KTH. Försvarshögskolan för diskussioner med KTH om ett förstahandskontrakt för dessa lokaler, men projekterar parallellt för utbildningslokaler i en annan byggnad på campus. Dessa lokaler bedöms vara klara att driftsättas när hyreskontraktet med KTH löper ut. Detta alternativ kommer att öka lokalkostnaderna.

Försvarshögskolan kan konstatera att i regeringens budgetproposition för 2025 har lärosätet tilldelats en höjning av anslaget 1:7 Officersutbildning m.m. under 2025 till

2027 dock på en betydligt lägre nivå än äskat och överenskommet med Försvarmakten.⁵ Förvarshögskolan äskar här om en höjning av anslaget till en nivå för att som motsvarar tidigare inlämnat hemställan samt med en förlängning för 2028. Förvarshögskolan vill också flagga för att Försvarmaktens beräkningar av officersutbildning kan komma att förändras snabbt i rådande säkerhetsläge, och att akuta lösningar för officersutbildning kan komma att krävas.

2.2 Professionsnära forskning och kompetensförsörjning av disputerade officerare

I takt med att utbildningen växer behöver också utbildningens vetenskapliga bas i forskning och forskarutbildning öka. Den militära forskningen, inte minst relaterat till Nato, är viktig för såväl Officersprogrammets forskningsanknytning som försvarssektorns utveckling. Den disputerade officeren är den nyckelkompetens som säkerställer vetenskaplig kvalitet⁶ och professionell relevans i den militära utbildningen och forskningen. Forskarutbildningen säkerställer en tillförsel av disputerade officerare som kan bidra till utvecklingen av officersprogrammet, högskolans akademiska miljö, liksom till Totalförsvaret i övrigt.

Ett ytterligare steg i denna riktning är att Förvarshögskolan under 2024 har lanserat en internationell forskarskola för officerare för att främja officerare som vill doktorera. Försvarmakten satsar medel för att finansiera administrativa kostnader. Under 2025 sjösätts Institutet för krigföring som ska bidra med professionsnära forskning för Försvarmaktens behov med fokus på bl.a. Ukraina. Förvarshögskolan äskar även anslag för att förstärka denna forskning samt för att bygga upp en forskningsmiljö inom underrättelsestudier.

2.3 Nato-relaterade kostnader och PFF

Sveriges inträde i Nato får konsekvenser för Förvarshögskolan. Deltagande i och anordnande av Nato-relaterade samverkansaktiviteter innebär nya kostnader, exempelvis mottagande av Nato-relaterade delegationer och besök vid lärosätet liksom deltagande i internationella samarbetsorgan relaterade till Nato. Inträdet i Nato innebär också behov av investeringar och ökade driftkostnader för att anpassa lokaler och infrastruktur för att forskning och utbildning ska hantera Natos säkerhetskrav.

Med anledning av inträdet i Nato har Förvarshögskolan även utökat omfattningen av och omriktat verksamhet inom Partnerskap för freds konsortium (PFP C) mot Natointressen och specifikt kursverksamhet till stöd för Ukraina.

⁵ I samband med Försvarmaktens arbete med reviderat Budgetunderlag 2025.

⁶ Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i oktober 2021 fastslagit att beslut som rör uppläggning, genomförande av och kvalitet i Förvarshögskolans utbildning, samt organisation och kvalitet i forskning måste fattas av personer med vetenskaplig kompetens (UKÄ dnr 31-00206-21)

2.4 Äskande för anslag 1:7

Sammanfattningsvis äskar Försvvarshögskolan om höjning av anslag 1:7 enligt nedan. Beloppen avser nivåhöjning i förhållande till anslagstilldelning som anges i budgetpropositionen för 2025 för 2025 – 2027.

Beslutat anslag 1:7	2026	2027	2028
Beslutat anslag exkl PLO	344 863	357 219	357 219
<i>varav fo</i>	59 000	61 000	61 000
<i>varav SOFFA</i>	3 314	3 314	3 314
<i>varav CTF</i>	5 000	5 000	5 000

Förslag om ny nivå anslag 1:7	2026	2027	2028
Förslag om nytt anslag exkl PLO	378 863	397 219	431 219
<i>varav forskning</i>	71 400	78 800	89 600
<i>varav SOFFA</i>	3 314	3 314	3 314
<i>varav CTF</i>	5 000	5 000	5 000

Härledning av ökning	2026	2027	2028
Officersprogrammet	12 000	14 000	43 000
<i>varav forskning</i>	2 400	2 800	8 600
Förstärkt forskning inom högskolans institut för krigföring	5 000	10 000	15 000
Nytt forskningsprogram med professur och forskningsmiljö inom underrättelsestudier	5 000	5 000	5 000
Anslag 1:7 Nato-relaterad samverkan och aktiviteter	5 000	5 000	5 000
Anslag 1:7 Natos säkerhetskrav	5 000	5 000	5 000
PFF	2 000	1 000	1 000
Summa äskande:	34 000	40 000	74 000

Försvvarshögskolan önskar också ett förtydligande av anslagsvillkoren att om Natorelaterade kostnader kan finansieras av anslag 1:7.

2.5 Antagning av kadetter på Officersprogrammet

Försvvarshögskolan stöds av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk vid urval inför antagning till Officersprogrammet, vilket är kravställt i Försvvarshögskolans förordning⁷. Plikt- och prövningsverket har dock inte i sin instruktion ett motsvarande krav på att ge stöd till Försvvarshögskolan med prövning till Officersprogrammet.

Det är viktigt att Plikt- och prövningsverket kan tillhandahålla tillräcklig prövningskapacitet för Officersprogrammet, för att inte antagningsprocessen ska vara begränsande för Försvarsmaktens tillväxt. Försvarshögskolan ser det därför som angeläget att uppdraget att pröva till Officersprogrammet regleras i Plikt- och prövningsverkets instruktion. Försvarshögskolan stödjer därmed Plikt- och prövningsverkets förslag⁸ till text i myndighetens instruktion: *Totalförsvarets plikt- och prövningsverk ska på uppdrag av Försvarsmakten och Försvarshögskolan genomföra prövning av den som har ansökt till en Officersutbildning.*

2.6 Förutsättningar för Delegationen för militärhistorisk forskning

Efter en juridisk utredning har Försvarshögskolan bedömt att högskolan själv har rätt att besluta i fråga om Delegationen för militärhistorisk forskning. Försvarshögskolan informerar om att högskolans styrelse har beslutat om en ändrad inriktning för delegationens verksamhet. Den ändrade inriktningen innebär att stipendier, tryckbidrag och andra bidrag inte längre kommer delas ut. Delegationen kommer istället att främja militärhistorisk forskning genom att årligen tillsätta en kortare post doc för att möjliggöra för nydisputerade forskare med militärhistorisk inriktning att söka externa bidragsmedel.

⁸ I Plikt och prövningsverkets budgetunderlag för 2026-2028

3 Campus totalförsvaret

Uppbyggnaden av Campus totalförsvaret inleddes hösten 2024 i samverkan med Örebro universitet och Luleå tekniska högskola, vilket skedde med finansiering från KK-stiftelsen. Uppbyggnaden fortsätter 2025 med finansiering från anslag från utbildningsdepartementet och försvarsdepartementet. Initialt kommer arbetet att fokusera på att kraftsamla, samordna och tillgängliggöra Sveriges universitet och högskolors befintliga utbildning och forskning för totalförsvarets behov.

Campus totalförsvaret kommer även att stimulera vidareutveckling av existerande utbildningar samt utveckling av nya utbildningar för totalförsvarets behov. Campus har även ambitionen att samordna civila och militära forskningsinitiativ och därigenom bilda en stark miljö för innovation för totalförsvarets behov för akademiska institutioner, myndigheter och näringsliv.

Lärosätenas intresse av att bidra har vid överstigit de initiala förhoppningarna inom både utbildnings- och forskningsområdet. Betydligt fler kunskapsområden och koordinerande nodlärosäten kommer att utvecklas redan under 2025 och det finns därmed stor potential i att tilldela ytterligare forskningsmedel för att skapa bättre förutsättningar och incitament för de koordinerande lärosätena att utveckla dessa områden. Vi ser framför oss ca 15 forskningsområden, alla koordinerade av olika lärosäten som behöver 1 miljon vardera för att administrera verksamheten genom seminarier, workshops och så kallade seed money för forskningsansökningar och nyttiggörande utåtriktad verksamhet i totalförsvaret. Utöver de 7 miljonerna aviserade i forskningspropositionen äskar Campus totalförsvaret därför ytterligare 8 miljoner årligen.

Försvarshögskolan/Campus totalförsvaret har nämnts i flera utredningar som möjlig värd för olika typer av nationella samordningsuppdrag. Det är sannolikt att flera/någon av dessa materialiseras under budgetperioden.

Nedan anges förslag till finansiering av Campus totalförsvaret:

Anslag till Campus totalförsvaret	2026	2027	2028
Anslag 2:61, Campus totalförsvaret	5 000	5 000	5 000
Anslag 1:7 hp3 Campus totalförsvaret	5 000	5 000	5 000
Enligt tolkning av forskningspropositionen 2024	7 000	7 000	7 000
Äskande för Campus totalförsvaret	8 000	8 000	8 000
Förslag till ny anslagssumma	25 000	25 000	25 000

4 Ekonomiska bedömningar

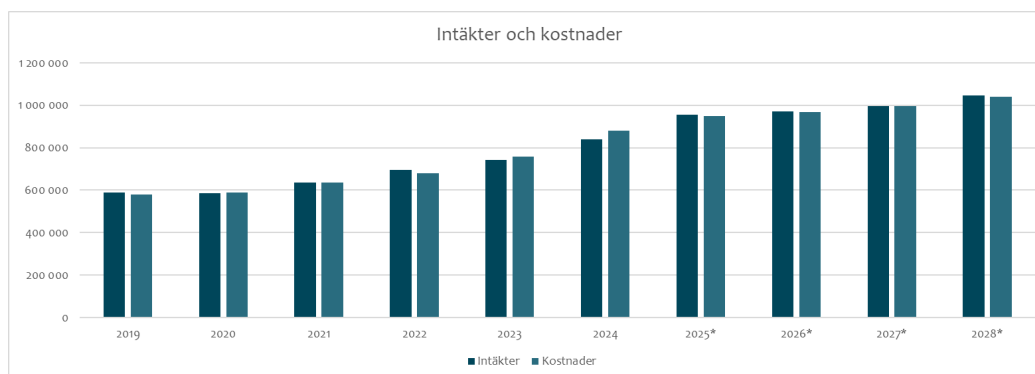
4.1 Försvarshögskolans ekonomiska utveckling (tabell 1-3)

Utfall 2024

Försvarshögskolan redovisar för 2024 ett underskott om -39,1 (- 14,4) mnkr. De totala intäkterna uppgick till 839,8 (742,6) mnkr, och kostnaderna uppgick till 878,9 (757,0) mnkr.

Försvarshögskolans sammanlagda intäkter ökade med 97,1 mnkr mot året innan, vilket speglar en fortsatt ökad efterfrågan av Försvarshögskolans verksamhet. För att möta nya, utökade och kommande uppdrag har högskolan arbetat intensivt med rekrytering och anpassning av infrastruktur, vilket för 2024 inneburit att kostnaderna ökat med 121,9 mnkr. Från 2025 ökar intäkterna med ytterligare drygt 100 mnkr, vilket ger en prognos med ett visst överskott i prognosen för 2025, och med en långsammare tillväxt vad avser kostnader och årsarbetskrafter.

Diagram 2: FHS intäkter och kostnader över tid (från 2025 anges prognoser)

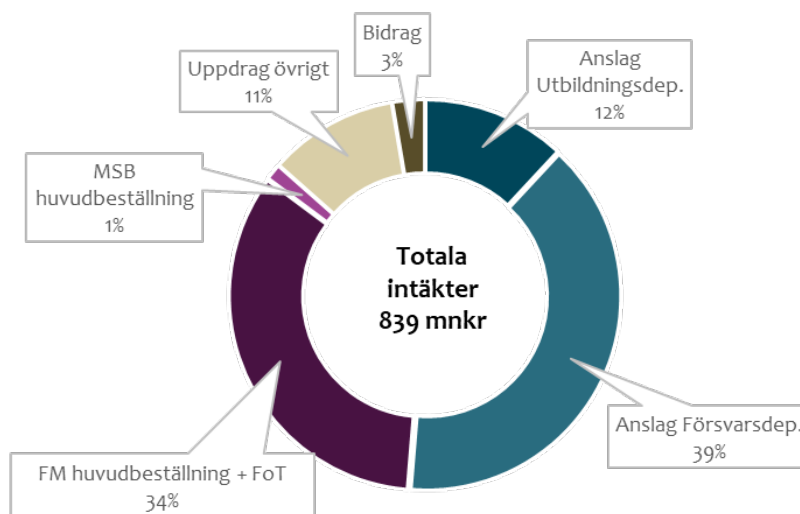
De sammanlagda anslagsintäkterna uppgick under 2024 till 407,9 (353,4) mnkr. Ökningen förklaras av ett tidsbegränsat anslag för utveckling av en uppdragsutbildningsmiljö inom säkerhetsskydd om 7 mnkr för 2024 (UO 16 2:65), en utökad anslagsram för forskning inom säkerhetsskydd om 4 mnkr (UO 16, 2:62) samt en ökad anslagsförbrukning på anslaget från försvarsdepartementet (UO 6 1:7). Det senare beror dels på att antagningen till Officersprogrammet uppgick till 298 kadetter mot 275 som anslaget dimensionerats för och att antalet sökande till programmet ökat, vilket ökar antagningskostnaderna. Därutöver har pensionskostnaderna ökat markant och tydligt överskridit SPV:s prognoser. Försvarshögskolan har nyttjat hela det disponibla anslaget, inklusive 2 mnkr från resterande anslagssparande och knappt 9 mnkr av anslagskrediten. Därutöver har drygt 9 mnkr avseende kostnader för forskning inom anslaget från försvarsdepartementet flyttats till forskningsanslagen från utbildningsdepartementet (UO 16, 2:62).

Grundutbildningsanslaget från Utbildningsdepartementet (UO 16 2:61) har överförbrukats med 8,2 mnkr och myndighetskapalet uppgår efter 2024 års utgång till 7,7 (15,8) mnkr. Forskningsanslaget (UO 16 2:62) har på grund av flytten av kostnader från forskning inom anslag 1:7 överförbrukats med 6,7 mnkr och myndighetskapalet uppgår efter 2024 till drygt 13,6 (20,3) mnkr.

Uppdragsverksamheten har fortsatt att växa i volym och uppgick till 386,2 mnkr mot 348,7 mnkr föregående år. Uppdragsutbildningen uppvisar ett resultat på -24,2 (-9,4) mnkr. Underskottet kan främst härledas till det högre officersutbildningen som under 2024 haft ett underskott med -21,0 (-9,7) mnkr. Efter utgången av 2024 har högskolan ett negativt myndighetskapital inom uppdragsutbildningen som uppgår till -3,3 (+20,9) mnkr. Uppdragsforskningen uppvisar ett marginellt överskott på under 2024 (-0,7 mnkr under 2023). Avrundat uppgår det negativa myndighetskapitalet för uppdragsforskning till -2,1 (-2,1) mnkr.

Försvärshögskolan kommer att ha fokus på prissättningen för uppdragsverksamheten med ambition att uppnå balans i det ackumulerade kapitalet avseende avgiftsfinansierad verksamhet. Försvärsmaktsbeställningen där det högre officersprogrammet är en betydande del har ökat med 60 mnkr för 2025. Bidragsintäkterna har ökat med 6,9 mnkr jämfört med föregående år och FHS använder intern medelsfördelning och stimulansmedel för att de ska fortsätta att öka.

Diagram 3. Försvärshögskolans intäkter 2024.

På kostnadssidan har personalkostnader ökat med 79,4 mnkr eller 17 procent. Antalet årsarbetskrafter har under samma period ökat med 9 procent från 415 till 454. Ökningen av personalkostnaderna kan till 50% härledas till utökade lönekostnader och till 49% till utökade sociala avgifter.

Övriga driftskostnader ökade med 30,4 mnkr. Orsaken är främst ökade kostnader förknippade med resor om 8,3 mnkr samt kostnader för köpta tjänster för genomförandet av Officersprogrammet om 14,2 mnkr. Därutöver har övriga kostnader även ökat relaterat till åtgärder för förstärkt IT-säkerhet bevakningstjänster och kommunikation.

Lokalkostnaderna har ökat med 10,8 mnkr, vilket kan härledas till uppräknings av hyreskostnader samt ökat behov av att hyra externa utbildningslokaler.

Prognos 2025 och bedömningar framåt

Anslag 1:7 för Officersprogrammet m.m. har för 2025 nivåhöjts med 26,0 mnkr, varav 4,4 mnkr inom forskning och 5 mnkr till Campus totalförsvaret. För 2026 anges en fortsatt nivåhöjning med ytterligare 9,2 mnkr, mnkr och till 2027 ytterligare 7,4 mnkr. Det senaste beslutet om ökade anslagsnivåer (i budgetpropositionen för 2025) relaterar till att planeringstalet för Officersprogrammets årliga antagning ökat från 275 till 300 kadetter. Kostnaden för köpta utbildningstjänster från Försvarsmakten har ökat ytterst begränsat till 2025, men de riskerar att öka mer framöver med ökade kadettkullar. Även kostnaden för antagningstjänster förväntas öka i takt med att antalet sökande till Officerprogrammet förväntas öka. Därutöver har FHS kostnader relaterade till Natointrädet och PFF som riskerar att inte inrymmas inom anslaget.

Under 2025 har Försvarshögskolan kvar det tidsbegränsade anslaget (UO 16, 2:65) för att bygga upp uppdragsutbildningsverksamheten inom säkerhetsskyddsområdet på samma nivå som under 2024, dvs 7 mnkr. Under 2026 sjunker anslaget till 1 mnkr för att helt tas bort 2027, då intäkterna för uppdragsutbildning inom området förväntas växa.

Försvarsmaktens årliga beställning av utbildning ökar markant från 2025, som en effekt av tidigare underfinansiering och utökat uppdrag. Beställningens volym kan dock under åren framöver påverkas negativt, då antalet studerande på det högre officersprogrammet förväntas minska något jämfört med de senaste åren. Beställningen avseende Forskning och Teknikutveckling förväntas ha en fortsatt uppåtgående trend under perioden. Avgiftsintäkterna påverkas under budgetperioden även av minskad andrahandsuthyrning av lokaler.

Försvarshögskolan fortsätter att arbeta för att gradvis öka bidragsintäkterna och ser positiva signaler för det under 2025.

4.2 Investeringar och räntekontokredit (tabell 4)

Nyanskaffningen under 2024 uppgick till 5,4 (10,8) mnkr. Behovet av nya investeringar under perioden 2026 - 2028 beräknas uppgå till 14 mnkr årligen. Investeringarna avser främst säkerhetsrelaterade åtgärder, IT-relaterad infrastruktur, samt lokalanpassningar på grund av ökade student- och lärarvolymerna. Låneupptaget vid 2024 års utgång var 33,8 (38,8) mnkr. Beroende på fortsatta åtgärder för att utöka ytorna för utbildningslokaler, kan ytterligare investeringar komma att krävas under planeringsperioden.

Försvarshögskolans investeringsbehov påverkas av behov av satsningar på informationssäkerhet och säkerhetsfrågor i övrigt. Därutöver påverkas behovet av den växande verksamheten och för 2025 av att UI lämnar Försvarshögskolan som hyresgäst. För närvarande har Försvarshögskolan ett andrahandskontrakt med KTH för att hantera behovet av undervisningslokaler för det växande officersprogrammet, men dialog pågår om möjligheten att ta över kontraktet.

Behållningen på räntekontot uppgick vid årets slut till 24,2 (49,4) mnkr. Försvårshögskolan har under året haft ett negativt saldo på räntekontot på grund av i huvudsak två faktorer. Dels är högskolans marginaler på kontot från balanserad kapitalförändring samt oförbrukade bidrags- och anslagsmedel sjunkande i den tillväxtfas som högskolan är inne i. Dels växer andelen uppdragsverksamhet där intäkterna kommer in först efter verksamheten genomförts och utgifterna därmed uppstått. Försvårshögskolan bedömer att lärosätet behöver ha en räntekontokredit under 2025 och framåt om 50 mnkr.

4.3 Lokalförsörjning (tabell 5)

Försvårshögskolan hyr en sammanlagd yta om (27 377) kvm fördelat mellan fastigheter belägna i Stockholm (25 979 kvm) och Karlstad (1 398 kvm). Av den totala ytan uthyrdes 3 427 kvm till andrahandshyresgäster under 2024. Svenskt militärhistoriskt bibliotek (965 kvm) flyttade ut från lokalerna under 2024 och Utrikespolitiska institutet (714 kvm) lämnade sina lokaler i januari 2025. Detta innebär ett tillskott till högskolans egna lokalbehov inom befintliga lokaler, men samtidigt en minskning av hyresintäkter.

Utöver ovan nämnda lokaler genomförs utbildning i Försvårsmaktens lokaler (Militärhögskolan Karlberg). Nyttjandeförhållandet för lokalerna på Karlberg regleras genom ett verksamhetsavtal mellan Försvårshögskolan och Försvårsmakten inom ramen för genomförandet av Officersprogrammet.

Försvårshögskolan ser det som positivt att huvuddelen av högskolans lokaler är placerade nära andra akademiska miljöer och bedömning är att lokalerna i stort är ändamålsenliga. Försvårshögskolan har under 2024 tecknat nytt 10-årigt hyresavtal för högskolans huvudsakliga byggnader på Campus i Stockholm, samt treåriga hyresavtal för kompletterande mindre fastigheter. Syftet med detta är att behålla handlingsfrihet för högskolan att förändra sitt hyresbestånd om förutsättningarna förändras. Med början 2025 löper tilläggshyror ut efter genomförda verksamhetsanpassningar, vilket kommer att innebära en viss sänkning av vissa hyreskostnader.

Ett arbete har inletts med inriktning att byta lokaliseringen för Försvårshögskolans verksamhet i Karlstad från nuvarande Karolinen till lokaler inom Karlstads universitet från 2026. Syftet är främst att stärka den gemensamma akademiska miljön i Karlstad samt att gynna den lokala satsningen inom Campus Totalförsvår.

4.4 Avgiftsbelagd verksamhet (tabell 6)

Huvuddelen av Försvårshögskolans avgiftsbelagda verksamhet består av uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Uppdragsverksamhetens intäkter har ökat med ca 37,4 mnkr från 2023. Under 2024 har verksamheten gått med underskott med 24,2 mnkr, vilket främst förklaras av det högre officersprogrammet som under 2024 hade ett underskott om -21,0 mnkr.

Försvårshögskolan har även hyresintäkter och intäkter från stöd till andrahandshyresgäster. Denna del kommer att minska framöver på grund av att en hyresgäst flyttar ut under början av 2025, och ytterligare en hyresgäst planerar att säga upp hyresavtalet inom planeringsperioden.

5 Tabeller

5.1 Tabell 1: Total budget

Försvärshögskolan har i intäktsberäkningarna för åren 2026-2028 (tabell 1-3) utgått från anslagsnivåerna som finns angivna i Budgetpropositionen för 2025 i 2025 års prisnivå.

De beräknade avgiftsintäkterna bygger på bedömningar utifrån erfarenhetsvärden samt signaler från externa aktörer, främst Försvärsmakten.

Total budget	2024	2025	2026	2027	2028
<i>(Tkr, belopp angivna i prisnivå 2025)</i>	(År -1)	(År 0)	(År 1)	(År 2)	(År 3)
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 2:61	40 921	47 430	47 430	47 430	47 430
Anslag 2:62	44 483	46 185	46 185	46 185	46 185
Anslag 2:65	7 063	7 063	1 063	63	63
Anslag 1:7	315 463	348 220	344 863	351 127	373 446
Avgifter	405 871	482 235	505 143	523 881	548 896
Bidrag	23 481	23 000	25 000	27 000	29 000
Finansiella intäkter	2 508	2 000	2 000	2 000	2 000
Summa intäkter	839 791	956 133	971 684	997 686	1 047 021
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	536 673	573 716	588 059	605 701	635 986
Lokaler	102 684	105 790	98 500	98 500	98 500
Drift/Övrigt	227 459	257 876	267 127	275 065	288 694
Avskrivningar	10 409	12 328	14 184	15 609	16 358
Finansiella kostnader	1 665	880	912	890	840
Summa kostnader	878 890	950 591	968 782	995 765	1 040 378
<u>Verksamhetsutfall</u>	-39 099	5 542	2 903	1 922	6 643
Transfereringar	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	-39 099	5 542	2 903	1 922	6 643
Utgående myndighetskapital (inkl årets kapitalförändring)	15 754	21 296	24 199	26 121	32 764
Utgående oförbrukade bidrag	27 465	7 000	7 000	7 000	7 000

5.2 Tabell 2: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2024	2025	2026	2027	2028
<i>(Tkr, belopp angivna i prisnivå 2025)</i>	(År -1)	(År 0)	(År 1)	(År 2)	(År 3)
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag 2:61					
- Takbelopp	40 921	47 430	47 430	47 430	47 430
- Beräknad avräkning (A)	40 921	47 430	47 430	47 430	47 430
- Särskilda åtaganden (B)					
Anslag 2:61 (C) (=A+B)	40 921	47 430	47 430	47 430	47 430
Anslag 2:65					
- Takbelopp	7 063	7 063	1 063	63	63
- Beräknad avräkning (D)	7 063	7 063	1 063	63	63
- Särskilda åtaganden (E)					
Anslag 2:65 (F) (=D+E)	7 063	7 063	1 063	63	63
Anslag 1:7					
- Takbelopp	269 201	283 031	279 674	285 938	308 257
- Beräknad avräkning (G)	269 201	283 031	279 674	285 938	308 257
- Särskilda åtaganden (H)					
Anslag 1:7 (I) (=G+H)	269 201	283 031	279 674	285 938	308 257
Anslag (C+F+I)	317 185	337 524	328 167	333 431	355 750
Avgifter	322 066	382 662	400 840	415 709	435 559
Bidrag	963	943	1 025	1 107	1 189
Finansiella intäkter	2 014	1 606	1 606	1 606	1 606
Summa intäkter	642 228	722 735	731 639	751 854	794 105
Verksamhetens kostnader					
Personal	382 933	406 364	414 599	426 186	451 796
Lokaler	80 158	82 583	76 892	76 892	76 892
Drift/Övrigt	201 987	219 997	227 212	234 262	246 364
Avskrivningar	8 254	9 776	11 247	12 377	12 971
Finansiella kostnader	1 322	699	724	707	667
Summa kostnader	674 654	719 420	730 674	750 424	788 690
Årets kapitalförändring/	-32 426	3 316	964	1 429	5 414
Årets resultat					

5.3 Tabell 3: Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå	2024	2025	2026	2027	2028
<i>(Tkr, belopp angivna i prinsnivå 2025)</i>	(År -1)	(År 0)	(År 1)	(År 2)	(År 3)
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag 2:62	44 483	46 185	46 185	46 185	46 185
Anslag 1:7	46 262	65 189	65 189	65 189	65 189
Avgifter	83 805	99 573	104 303	108 172	113 337
Bidrag	22 518	22 057	23 975	25 893	27 811
Finansiella intäkter	494	394	394	394	394
Summa intäkter	197 562	233 398	240 046	245 833	252 916
Verksamhetens kostnader					
Personal	153 740	167 352	173 460	179 514	184 190
Lokaler	22 526	23 207	21 608	21 608	21 608
Drift/Övrigt	25 472	37 879	39 915	40 804	42 330
Avskrivningar	2 155	2 552	2 937	3 232	3 387
Finansiella kostnader	343	181	188	183	173
Summa kostnader	204 236	231 171	238 107	245 340	251 687
Årets kapitalförändring/	-6 674	2 227	1 938	492	1 229
Årets resultat					

5.4 Tabell 4: Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Investeringar i anläggningstillgångar	2024	2025	2026	2027	2028
<i>(Mnkr, en decimal- belopp angivna i prinsnivå 2025)</i>	(År -1)	(År 0)	(År 1)	(År 2)	(År 3)
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	38,8	33,8	36,6	36,4	34,8
Beräknad nyupplåning	5,4	16,0	14,0	14,0	14,0
- varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,2	1,0	1,0	1,0	1,0
Beräknad amortering	10,4	13,3	14,2	15,6	16,4
UB lån i Riksgäldskontoret	33,8	36,6	36,4	34,8	32,4
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	38,8	43,2	43,5	42,6	40,6
Föreslagen låneram	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
Beräknad ränteutgift	1,7	0,9	0,9	0,9	0,8
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	4,9%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Summa räntor och amorteringar	12,1	14,1	15,1	16,5	17,2
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Föreslagen räntekontokredit	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0

5.5 Tabell 5: Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler	2024	2025	2026	2027	2028
<i>(Mnkr, en decimal- belopp angivna i prisnivå 2025)</i>	(År -1)	(År 0)	(År 1)	(År 2)	(År 3)
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Area, kvm LOA, (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	27 277	27 377	27 377	27 377	27 377
- ökning under året	100				
- minskning under året					
- vid årets utgång (A)	27 377	27 377	27 377	27 377	27 377
Förbättringsutgift på annans fastighet	6,9	7,7	8,4	9,1	9,8
- nyinvesteringar	0,7	1,8	1,8	1,8	1,8
- avskrivningar	1,5	1,0	1,1	1,1	1,1
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)	96,7	97,	97,	97,	97,
Genomsnittlig hyra (kr/m ² LOA)	3 534	3 543	3 543	3 543	3 543
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder) (C)	93,7	102,5	104,3	103,9	103,9
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	3 424	3 745	3 810	3 796	3 796
Lärostätets totala kostnader (D)	878,9	950,6	968,8	995,8	1 040,4
Totala externa hyresintäkter	19,1	10,0	8,0	8,0	8,0
Justerade totala kostnader (D2)	859,8	940,6	960,8	987,8	1 032,4
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	10,7%	10,8%	10,8%	10,4%	10,0%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader	10,9%	10,9%	10,9%	10,5%	10,1%

5.6 Tabell 6: Avgifter

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
<i>(Tkr, belopp angivna i prisnivå 2025)</i>			
2024 (B-1) Utfall	386 284	410 439	-24 155
varav tjänsteexport	534	307	227
2025 (B) Prognos	466 128	460 586	5 542
varav tjänsteexport	0	0	0
2026(B+1) Beräknat	491 143	491 143	0
varav tjänsteexport	0	0	0

Försvvarshögskolan